

OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU LGD „BLISKO KRAKOWA”

- a/ położenie geograficzne, rzeźba
b/ walory krajobrazowe i turystyczne

a/ położenie geograficzne, rzeźba

Obszar objęty działaniami LGD Blisko Krakowa tworzą: Gmina Czernichów, Gmina Mogilany, Miasto i Gmina Skawina (z wyłączeniem Miasta Skawina) oraz Miasto i Gmina Świątniki Górne, usytuowane w południowo – wschodniej części powiatu krakowskiego. Teren działania LGD usytuowany jest w sąsiedztwie Krakowa, w odległości nie większej niż 30 km od centrum miasta. Obszar ten od południa graniczy z powiatami myślenickim i wadowickim, od wschodu z powiatem wielickim, od zachodu zaś z powiatem chrzanowskim.

Obszar LGD Blisko Krakowa znajduje się w granicach czterech makroregionów fizycznogeograficznych: Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej (341.3), Bramy Krakowskiej (512.3), Kotliny Oświęcimskiej (512.2) oraz Pogórza Zachodnio-beskidzkiego (513.3).

Południowo-wschodnią część obszaru obejmuje należące do pasma pogórzy, Pogórze Wielickie (513.33). Jest ono wykształcone w postaci spłaszczonych garbów, o przebiegu równoleżnikowym, których wierzchowiny znajdują się na wysokości 300 - 400 m n.p.m., garby te są oddzielone płaskodennymi dolinami o szerokości do 1000 m. Obszar zbudowany jest ze skał fliszowych. Ku północy opada wyraźnym progiem denudacyjnym do kotlin podkarpackich. Krajobraz pogórza jest charakterystyczny dla gmin Świątniki Górne, Mogilany oraz południowej części gminy Skawina, w której to pogórze graniczy od północy z Bramą Krakowską. Stanowi ona część doliny Wisły, wykształconej w postaci płaskiej terasy zalewowej, znajdującej się na wysokości 207 - 212 m n.p.m., rozciętej licznymi starorzeczami. Możemy tu wyróżnić obszar Rowu Skawińskiego (512.31). Jest to rów tektoniczny obejmujący wąską dolinę Wisły, wypełniony osadami morskimi miocenu. Jest to region bezleśny, częściowo porośnięty łąkami.

Kolejnym wyraźnym mezoregionem Bramy Krakowskiej jest Obniżenie Cholerzyńskie (512.32), obejmujące część gminy Czernichów. Jest to łukowato wygięta równina, okalająca od północy Rów Skawiński. Ten region jest tektonicznym obniżeniem zbudowanym z iłów mioceńskich, pokrytych m.in. lessem. Obniżenie Cholerzyńskie ma kształt równiny i jest położone 40-50 m nad dnem doliny Wisły.

Północne skłony gminy Czernichów to Grzbiet (Garb) Tenczyński (341.34), opadający uskokami do Bramy Krakowskiej z rąb tektoniczny, należący do Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej. Grzbiet zbudowany jest z górnojurajskich wapieni, spod których odsłaniają się starsze, dewońskie i karbońskie skały oraz permskie wulkaniczne porfiry i melafiry. Stoki pokryte są lessem.

Najbardziej na zachód wysunięta część omawianego obszaru (okolice wsi Kamień), leży już w Dolinie Górnej Wisły (512.22), mezoregionu Kotliny Oświęcimskiej. W jej budowie geologicznej wyróżnić można utwory karbońskie pokryte warstwą iłów mioceńskich o średniej miąższości około 100 m oraz utworami czwartorzędowymi, które stanowią warstwę przypowierzchniową. Warstwę tę budują osady rzeczne (fluwialne) tj. mady i piaski rzeczne z fragmentami deluwii lessowych. W całej dolinie znajduje się wiele stawów rybnych.

Przez wschodnią część obszaru biegnie droga krajowa nr 7 („Zakopianka”), stanowiąca najważniejszy drogowy szlak komunikacyjny Kraków – Chyżne/Zakopane. Natomiast środkową część obszaru przecinają: droga krajowa nr 44, łącząca Górny Śląsk z Krakowem oraz nr 780, łącząca Oświęcim z Krakowem.

b/ walory krajobrazowe i turystyczne

Zróznicowana rzeźba obszaru LGD Blisko Krakowa położonego w obrębie czterech wspomnianych makroregionów warunkuje jego atrakcyjność krajobrazową. Na omawianym obszarze spotkamy różne typy krajobrazu: od jurajskiego na północy, który charakteryzują skałki wapienne Grzbietu Tenczyńskiego i zjawiska krasowe związane z podłożem węglanowym, poprzez krajobraz nizinny płaskich terenów Bramy Krakowskiej, po porozcinane dolinami rzecznyimi pagórkowate przedpola Beskidów.

Na północy wyraźnie zaznacza się w krajobrazie zrębowy Garb Tenczyński, a dalej na południe biegną prawie równoleżnikowo: zapadlisko Rybnej, zrębowe wzgórze od Kamienia na zachodzie o Kajasówkę (Przeginia Duchowna) na wschodzie i zapadlisko Cholerzyn-Półwies, które między Rusolicami a Czernichowem łączy się z rowem Wisły (zapadliskiem przedgórskim). Dalej na południowy wschód omawianego obszaru teren wznosi się coraz to wyższymi wierzchowinami sięgającymi w okolicach Radziszowa 392 m n.p.m. (Góra Pochów). Wylesione w znacznej części tereny pogórza dają bardzo ciekawe możliwości widokowe. Z wielu miejsc możemy podziwiać panoramy całkiem odległych terenów. Widać zarówno Kotlinę Sandomierską, Wyżynę Miechowską, Wyżynę Krakowsko-Częstochowską, Kotlinę Oświęcimską jak i poszczególne pasma Beskidów, poczynając od Beskidu Małego i Żywiec-

kiego, poprzez Beskid Średni, Wyspawy, po skrawki Gorców. W sprzyjającą pogodę można także dostrzec górujące nad Beskidami Tatry.

Lesistość obszaru wynosi 13,9%. Wynika to z faktu, iż znaczna część obszaru jest wykorzystywana rolniczo. Nieliczne obszary zalesione, są jednak bardzo cenne przyrodniczo i to w ich obrębie wyznaczono wszystkie rezerwy przyrody na omawianym terenie. Obszar w większości porastają lasy mieszane, a także bory sosnowo-dębowe oraz buczyny z domieszką dębu i grabu. Główne kompleksy leśne znajduje się w zachodniej części obszaru (miejscowości: Kamień, Przeginia Duchowna i Rusocice) oraz na północ od Czernichowa (góra Chełm). W dolinach potoków występują olchy i topole. W centralnej części obszaru usytuowany jest kompleks leśny Bronaczowa, wraz z znajdującymi się w nim rezerwatem Kozie Kąty o pow. ponad 350 ha, jest to bór sosnowo – dębowy, w którym sporadycznie występuje czarna brzoza – rzadkość na terenie Polski. Zachodnia część obszaru położona jest w obrębie Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych obejmujących parki i ich otulinę: Bielańsko - Tyniecki Park Krajobrazowy (całkowita powierzchnia 6 415,5 ha, z czego na obszarze Blisko Krakowa znajduje się 988,4 ha) i Rudniański Park Krajobrazowy (całkowita powierzchnia 5 813,9 ha, z czego na obszarze LGD znajduje się 2 117,4 ha). Na terenie wsi Przeginia Duchowna istnieje rezerwat przyrody nieożywionej „Kajasówka” (12 ha). Ochronie podlega unikalny zrąb tektoniczny z roślinnością kserotermiczną. O północną granicę obszaru swoim zasięgiem zahacza rezerwat „Dolina Potoku Rudno” (96 ha). Ponadto proponuje się utworzenie rezerwatu przyrody „Chełm”, obejmującego zalesione tereny góry Chełm, położonej na północ od wsi Czernichów. Na północnych stokach mogiłańskiego wzgórze znajduje się, istniejący od 1969 roku, rezerwat florystyczny „Cieszynianka”, będący stanowiskiem cieszynianki wiosennej – *Hacquetia epipactis* oraz naturalnego grądu – *Tilio Carpinetum*. Wschodnia część obszaru objęta jest kulturowo-krajobrazowymi formami ochrony konserwatorskiej, jako krajobraz tradycyjny o wartościach historycznych. Brak tu terenów o randze rezerwatów przyrody; występują natomiast parki dworskie z okazami starodrzewia - pomniki przyrody ożywionej.¹

Niewątpliwym walorem przyrodniczym (także z wieloma powiązaniem kulturowymi) omawianego obszaru, jest rzeka Wisła wraz z kanałem Łączany - Skawina, oferująca możliwości uprawiania turystyki wodnej jak i przyrodniczej. Malownicze doliny potoku Rudno, Skawinki oraz jej dopływów: Cedronu, Głogoczówki, Mogiłki, Włosanki i Rzepnika mają potencjał do rozwoju turystyki przyrodniczej.

Obok elementów przyrodniczych decydujące znaczenie dla oceny walorów turystycznych obszaru LGD ma bogate dziedzictwo kulturowe.

Podstawowe, najważniejsze informacje o dziedzictwie kulturowym LGD Blisko Krakowa zostały zawarte w jej Lokalnej Strategii Rozwoju:

Obszar posiada wielowiekowe tradycje, które należy rozpatrywać w kontekście historycznym głównych miejscowości, stanowiących siedziby lokalnych władz samorządowych.

Początki Czernichowa sięgają przełomu X i XI wieku. W XVI w. Krakowskie Towarzystwo Gospodarczo Rolnicze zorganizowało tu w 1860 roku Szkołę Praktyczną Gospodarstwa Wiejskiego, kształcąca rolników bez przerwy do dziś. Czernichów jest kolebką wiejskiej spółdzielczości - w 1890 roku profesor tej szkoły Franciszek Stefczyk założył pierwszą w Galicji Spółdzielczą Kasę Oszczędności i Pożyczek. Lokowana w 1319 roku wieś Kamień od XV w. była własnością zakonu kanoników laterańskich, który do dziś ma tu swoją siedzibę. Na terenie Wołowic znaleziono pochodzące sprzed blisko 11 tys. lat paleolityczne kopalnie krzemienia i ślady osadnictwa. Wieś Rybna posiadała przywilej dostarczania ryb na Wawelskie stoły.

Mogilany, do końca XII wieku miejsce stacjonowania straży królewskiej, stanowiły tzw. włości wielkopańskie. W XVII wieku Mikołaj Borek postawił kościół z cegły, który po rozbudowach w 1929 r. i 1975 r. zyskał obecny kształt. Świątynia mieści w sobie późnobarokowy ołtarz w kształcie serca, unikat w skali europejskiej. Wojewoda sandomierski Wawrzyniec Spytko Jordan, który w 1560 r. wybudował drewniany pałac podmurowany, otoczył go pięknym ogrodem i parkiem widokowym (obecny ośrodek PAN szczyci się fragmentami parku renesansowego - aleje grabowe – z tamtego okresu). Mogilanami władali również m.in. Konopkowie, od 1802 r. do wybuchu II wojny światowej, zastąpili z produkcji maszyn rolniczych, organizując w Mogilanach ich wystawy. Ich ziemie po II wojnie światowej rozparcelowano, a dwór w 1967 r. przekazano PAN, gdzie obecnie mieści się ośrodek konferencyjny.

Bogata historia Skawiny związana jest z dziejami opactwa tynieckiego i królewskiego miasta Krakowa. Od XI wieku tereny Skawiny i jej okolic stanowiły własność tynieckiego opactwa Benedyktynów, przez które od XIII wieku wiódł szlak solny z Bochni i Wieliczki na Śląsk.. Strategiczne położenie terenów dzisiejszej Skawiny względem Krakowa zadecydowało o lokacji pogranicznego miasta Skawiny, której dokonał król Kazimierz Wielki w dniu 22 maja 1364 r. Przemysłowy charakter miasta zapoczątkowała w końcu XIX w. budowa linii kolejowej łączącej Kraków z Oświęciami, kolejnym silnym bodźcem rozwojowym miasta była decyzja władz komunistycznych o budowie na obrzeżach miasta elektrowni i huty, oraz rozbudowie infrastruktury mieszkaniowej i komunikacyjnej.

¹ Lokalna Strategia Rozwoju LGD Blisko Krakowa

Świątyni Górne to jedna z najstarszych miejscowości południowej Małopolski, której historia, od co najmniej siedmiu wieków związana jest z rzemiosłem metalowym. W XI w. po założeniu biskupstwa krakowskiego w 1000 r. mieszkańcy wsi Górki otrzymali przywilej służby w Katedrze Wawelskiej i godne miano świątyni wawelskich. Do ich obowiązków należała posługa w katedrze, trzymanie straży nad skarbcem królewskim, a od 1772 r. dzwonienie dzwonem Zygmunta. Remontowali także i sami wykonywali metalowe elementy zabezpieczające Katedrę, których kunszt stał się tradycją przekazywaną z pokolenia na pokolenie aż do dziś, tworząc niespotykany dorobek rzemiosła metalowego.

Mieszkańcy Świątyni wielką czią otaczali osobę św. Stanisława ze Szczepanowa i królową Jadwigę. Według tradycji królowa obdarowała podkrakowską wioskę przywilejami i prawami. Na przełomie XVI i XVII wieku z inicjatywy świątyni wawelskich-strażników grobu św. Stanisława-ufundowano kaplicę pod wezwaniem świętego patrona wsi a kościół pod wezwaniem św. Stanisława poświęcono w 1858 r.

Obszar Blisko Krakowa bogaty jest w zabytki kultury materialnej. Na dziedzictwo kulturowe składają się zabytki kultury świeckiej i religijnej, a także obiekty rękodzieła rzemieślniczego.

Do najciekawszych zabytków sztuki sakralnej na obszarze można zaliczyć:

- drewniany kościół w Woli Radziszowskiej,
- zespół kościoła parafialnego pw. św. Bartłomieja w Mogilanach,
- kościół parafialny pw. św. Stanisława BM w Świątyniach Górnych
- zespół kościoła parafialnego pw. św. Trójcy w Czernichowie.

Zespół dworski w Czernichowie pochodzi z połowy XIX w. i oprócz budynku dworu otoczonego małym ogrodem botanicznym i zabytkowym parkiem obejmuje lamus, murowane budynki gospodarcze, starą elektrownię oraz dom nauczyciela i budynki mieszkalne. Obecnie mieści się tu Zespół Szkół Rolnicze Centrum Kształcenia Ustawicznego.

Zespół Dworski Konopków w Mogilanach (obecnie Ośrodek Konferencyjny PAN), to dwór murowany z XVII wieku, klasycystyczny, przebudowany około 1840 roku, odnowienie i adaptacja 1967 – 1972 oraz park geometryczny „włoski” na sztucznie usypanym terenie utworzony w XVII wieku, jego część krajobrazowa pochodzi z XIX wieku.

Jurczyce i Polanka Hallera to miejscowości związane z osobą gen. Józefa Hallera; znajdują się w nich dwory należące niegdyś do rodu Hallerów. Dwór w Jurczycach otoczony jest 5 ha parkiem. Pamięć o generale i jego rodzinie podtrzymywana jest przez prężnie działającą „Izbę pamięci rodu Hallerów” w Jurczycach.

W Świątyniach znajduje się zabytkowy budynek Cesarsko-Królewskiej Szkoły Ślusarskiej - powstały w latach 1888-1894 wybudowany w stylu architektury galicyjskiej mieszczący Muzeum Ślusarstwa.

Bogactwo dziedzictwa ziemi skawińskiej prezentuje Muzeum Regionalne w Skawinie.

Piękno krajobrazu dziedzictwa zabytków na obszarze LGD „Blisko Krakowa” to poza kościołami, dworami i innymi okazałymi budowlami tradycyjne chałupy krakowskie, krzyże i kapliczki przydrożne, które można spotkać dość często.

Wymienione wyżej walory uzupełniają inne atrakcje takie jak np. działająca pod auspicjami Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie Prehistoryczna Osada w Woli Radziszowskiej. Osada jest rekonstrukcją wioski z epoki brązu i stanowi efekt kilkuletniej pracy z zakresu archeologii doświadczalnej. Ogarnięci pasją krakowscy studenci i licealiści odtworzyli hipotetyczną osadę łużycką sprzed 3000 lat.

Warto także zwrócić uwagę na odbywające się w omawianych gminach imprezy cykliczne, przyciągające coraz większą ilość odwiedzających. Można tu podać przykłady odbywającego się w maju Międzynarodowego Biegu Skawińskiego czy też wrześniowego Ogólnopolskiego Splywu Kajakowego Wisłą na trasie Czernichów – Kraków.

Atrakcyjność omawianego terenu można zwiększyć poprzez konstruowanie produktów turystycznych bazujących na powyższych walorach, sprawdzonych formach turystyki (aktywna, rodzinna, poznawcza) oraz przez odpowiednią ich promocję.

ZNAKOWANE SZLAKI TURYSTYCZNE

- a/ zagadnienia ogólne**
- b/ szlaki istniejące**
- c/ ogólna koncepcja sieci**
- d/ szlaki projektowane**

a/ uwagi ogólne

Szlaki turystyczne były i są jednym z pierwszych elementów turystycznego zagospodarowania terenu. Prawidłowo poprowadzone winny prezentować walory przyrodnicze i kulturowe danego obszaru, a jednocześnie porządkować ruch turystyczny wyznaczając określone trasy dla turystyki aktywnej - obecnie pieszej, rowerowej, jeździeckiej. Niedostrzegane w tym aspekcie przez lata, obecnie dla wielu podmiotów formułujących projekty aktywizacji terenu wydają się głównym, a często jedynym środkiem temu służącym. Stąd obserwowane w ostatnich latach liczne lokalne inicjatywy w zakresie tworzenia coraz to nowych szlaków, najczęściej rowerowych, ale też i tematycznych, często tylko atrakcyjnych dla pomysłodawców. Na ogół koncepcje takie nie uwzględniają istniejącej już sieci szlaków, konieczności ich powiązania z innymi istniejącymi szlakami np. gmin ościennych. W odniesieniu do szlaków rowerowych, których sieć, co jest zrozumiałe, w ostatnich latach znacznie została rozbudowana, często dla lokalnych, rekreacyjnych tras przyjmuje się kryteria, jak dla szlaków długodystansowych (np. Szlak Bursztynowy) znakując wyłącznie drogami publicznymi utwardzonymi (np. LGD „Dolina Karpią”), słusznie uważając, że po asfalcie się lepiej jeździ; ale czy ciekawiej? Jest to ogólnie rzecz biorąc przejaw z jednej strony łatwizny, z drugiej braku turystycznego wycucia. Często też wytycza się przesadnie gęstą sieć szlaków rowerowych, która w połączeniu z innymi rodzajami szlaków tworzy istny miszmasz, zniechęcający do wyboru oznakowanej trasy. Przykładem mogą tu być niektóre gminy w północnej części Jury Krakowsko-Częstochowskiej czy koncepcje szlaków rowerowych opracowane w 2010 r. przez kilka LGD z rejonu tarnowsko-bocheńskiego. Pomijane są kwestie innych, poza znakowaniem, nakładów, np. na poprawę nawierzchni dróg gruntowych, którymi zaplanowano szlaki, udrożnienie przejść, zaopatrzenie szlaków w małą infrastrukturę (np. punkty wypoczynkowe - biwaki, itp.), a przede wszystkim w drogowskazy z km, nie mówiąc już o schematycznych mapach sieci szlaków czy innych urządzeniach informacyjnych. Niechlubnym przykładem w tym zakresie może być Wiślana Trasa Rowerowa. Nagminnym zjawiskiem jest brak jakichkolwiek informacji o szlakach na stronach internetowych podmiotów je zakładających, którymi obecnie najczęściej są gminy oraz LGD, a jeśli takie informacje się pojawiają to są one szczątkowe, bądź całkowicie mylące.

Przy konstruowaniu nowych szlaków, nie dostrzega się poza rowerowymi, możliwości wytyczania krótkich, rzędu kilku km tras spacerowych, które jak wskazują doświadczenia okolic Krakowa (Dol. Aleksandrowicka, Dol. Brzoskwinki, Dol. Raclawki) cieszą się znacznym powodzeniem, o czym mogą świadczyć wypełnione w weekendy parkingi. Trasy takie wyposaża się w tablice z różnorodnymi informacjami opisującymi dany teren, tak by pełniły one funkcje edukacyjne. W odniesieniu do innych szlaków, np. rowerowych ich wyposażenie w tego typu tablice jest zjawiskiem sporadycznym. Dobrym przykładem może tu być Jurajski Szlak Rowerowy Orlich Gniazd, na odcinku woj. małopolskiego. Z drugiej strony, mówiąc o szlakach spacerowych, należy wspomnieć o nowych pomysłach odrębnie, dodatkowego znakowania tras do nordic walking, tak jakby ta forma rekreacji wymagała specjalnych tras.

Zrealizowane szlaki najczęściej pozostawia się bez konserwacji, napraw, a przede wszystkim pomija się je w podejmowanych decyzjach planistycznych, choćby w zakresie modernizacji dróg. Nie dąży się do wpisywania szlaków w miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego; jakkolwiek prawnie nie ma takiego obowiązku to dobra praktyka wskazuje, by to czynić, czego najbliższym przykładem jest gmina Kraków.

Niniejsze opracowanie uwzględnia powyższe uwagi wskazując i proponując określone przedsięwzięcia, tak by znakowanie nie okazało się działaniem pozornym.

b/ szlaki istniejące – ocena, zakładane zmiany

Ogółem sieć wszystkich znakowanych szlaków na obszarze LGD „Blisko Krakowa” liczy 244,6 km, z czego 105 km przypada na gminę Czernichów. Wynika to z faktu podjęcia przez tamt. UG w 2004 r. tematu szlaków turystycznych i realizacji przyjętych projektów przy wykorzystaniu dotacji w ramach programu SAPARD. Należy podkreślić, iż sporządzony wówczas przez Oddział Krakowski PTTK projekt charakteryzował się kompleksowym podejściem; obejmował zarówno reorganizację istniejących szlaków pieszych, jak i zakładał wytyczenie nowych szlaków rowerowych i konnych wg propozycji UG. Niestety, w kolejnych latach nastąpił brak zainteresowania wykonanymi

pracami, mimo że w strategii rozwoju gminy (zał. nr 1 cel nr III) zadeklarowano znaczne nakłady na utrzymanie i doposażenie szlaków.

Jeśli zatem pominiemy się gminę Czernichów jest widocznym, iż szlaki w pozostałych gminach LGD, tj. Skawina, Mogilany i Świątniki Grn. są zjawiskiem incydentalnym. Przyczyny tego stanu są dwojakiego rodzaju. Z jednej strony wynikają one z mniejszej atrakcyjności turystycznej (w aspekcie turystyki aktywnej) wym. gmin w porównaniu z innymi terenami w okolicach Krakowa (np. gm. Krzeszowice, Skała, Niepołomice) dysponującymi lepszymi, szeroko rozumianymi zasobami krajoznawczo-turystycznymi, a poprzez to braku zainteresowania np. PTTK wytyczaniem szlaków na omawianych terenach. Z drugiej strony brak było dotąd inicjatyw lokalnych, w tym ze strony administracji samorządowej, jak np. to miało miejsce na terenie pow. wielickiego.

Obecnie przez obszar LGD „Blisko Krakowa” przebiegają niżej wymienione i scharakteryzowane znakowane szlaki turystyczne. Ich odcinki w granicach LGD „Blisko Krakowa” podkreślono, zaś w odniesieniu do szlaków pieszych podano ich nr wg ewidencji ZG PTTK w Warszawie. Piktogram przy danym szlaku pokazuje sposób jego oznakowania.

szlaki piesze

 MP-8022C „TENCZYŃSKI”: Krzeszowice – Mników Grodzisko 12,4 – szosa Czuliów-Sanka 15,5 – Czuliówek 19,5 – skraj wsch. rez. Kajasówka 21,1 – Czernichów centrum 27,8 km / w gm. Czernichów 12,3 km

Szlak o zmienionym przebiegu w 2004 r (wówczas skierowany do Czernichowa), utrzymywany przez Oddział Krakowski PTTK, w tym w 2004 r. przy dofinansowaniu Gminy Czernichów. Jest jednym z najciekawszych, najbardziej atrakcyjnych turystycznie szlaków w okolicach Krakowa. Prowadzi w większości terenem niezabudowanym, przez lasy i pola, w tym przez las Żakowiec i g. Chełm ponad Czernichowem, rozłogi pól między rez. Kajasówka – Nową Wsią Szlachecką a wsp. lasem Żakowiec. Obecnie nie wymaga zmian, a wyłącznie odnowienia. Jest w zasadzie przejezdny rowerem MTB, poza paroma odcinkami między Nową Wsią Szlachecką a lasem Żakowiec.

 MP-8027S „CZARNEGO LASU”: Czarny Las k. Rusocic – przełom Rudna – parking pod rez. Kajasówka 3,8 km / w gm. Czernichów 3,8 km.

Szlak łącznikowy, o przebiegu ustalonym w 2005 r., utrzymywany przez Oddział Krakowski PTTK. Prowadzi wyłącznie przez Czarny Las. Nie wymaga zmian. Jest przejezdny rowerem.

 MP-8038N „CZERNICHOWSKI”: Alwernia Rynek – zalew Skowronek – Podłęże 8,3 km – Kamień 11,7 – Ratanice 20,2 km – Czernichów centrum 22,3 km / w gm. Czernichów 12,1 km.

Szlak założony w 1979 r. przez Oddział Krakowski PTTK o nadal atrakcyjnym przebiegu głównie lasami i polami, w tym godne uwagi są odcinki na obszarze gminy Czernichów prowadzące przez Czarny Las z podejściem na punkt widokowy nad Rusocicami (na grani jurajskiej zerwy) oraz przez obszar młak i sosnowych zagajników Szczeciniec, który dla rowerów jest ciężko przejezdny. Nie wymaga zmian. Wymaga odnowienia; ostatnio odnawiany w 2007 r.

 MP-8034Y „PRZEŁOMU RUDNA”: parking pod rez. Kajasówka – szlak niebieski MP8038N pod Ratanicami 3,8 km / w gm. Czernichów 3,8 km.

Szlak łącznikowy założony w 1991 r. w związku z wytyczeniem szlaku dydaktycznego po rez. Kajasówka. Utrzymywany przez Oddział Krakowski PTTK. Prowadzi od Kajasówki przez las, następnie wzdłuż Rudna, na ostatnim odcinku piaszczystymi drogami polnymi na zach. skraju Przegini. Jest przejezdny rowerem. Wymaga odnowienia.

 MP-8030N: Skawina PKP – Kulerzów 5,3 – Las Bronaczowa I 8,3 – Las Bronaczowa II 10,1 – szosa nr 52 12,4 – Krzywaczka 14,6 – Rudnik – Sułkowice 22,1 km / w gm. Skawina 6,8 km, w gm. Mogilany 4,0.

Szlak założony w l. 80. XX w. Obecnie na odcinku od Skawiny do Kulerzowa utracił nieco swe walory z uwagi na wyasfaltowanie dróg. Dalej przebiega przez Las Bronaczowa, przy czym na dojściu do granicy lasów państwowych przecina użytkowane rolniczo działki prywatne. Z tych względów ewentualna zamiana na rowerowy nie jest brana pod

uwagę. Utrzymywany przez Oddział Krakowski PTTK. Nadaje się dla rowerów za wyjątkiem wsp. wyżej krótkiego, rzędu 100 m odcinka. Wymaga odnowienia, doposażenia w drogowskazy oraz zmian przebiegu na terenie Skawiny, tj. doprowadzenia od ul. Bukowskiej do ul. Konstytucji 3-go Maja i zakończenia go przy projektowanym węźle szlaków u wejścia do Parku Miejskiego (ul. Kublińskiego). Obecnie szlak prowadzi do dworca PKP.

MP-8031S: Mogilany – Chorowice – las chorowicki (szl. niebieski MP-8030N) 4,0 km / w całości na terenie gm. Mogilany 4,0 km.

Szlak łącznikowy między szlakami MP8030N a MP8033Z, utrzymywany przez Oddział Krakowski PTTK. Odnowiony w 2010 r. z korektą przebiegu w od wsch. strony rez. Cieszyńianka z uwagi na znaczne zarastanie drogi (ścieżki), co świadczy o małym jego wykorzystaniu. Przejezdny rowerem; perspektywicznie może być zamieniony na rowerowy z przedłużeniem do Skawiny.

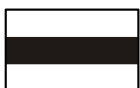
MP-8033Z „GEN.BEMA”: Radziszów PKP – Las Bronaczowa II 3,3 – Las Bronaczowa I 5,1 km – Mogilany 9,1 – Gaj 13,6 – Libertów dwór 15,3 – Kraków Borek Fałęcki 24,7 km / w gm. Skawina i Mogilany 16,8 km.

Szlak założony w l. 60.XX w., obecnie o mało interesującym przebiegu, prowadzący głównie drogami asfaltowymi (poza odcinkiem Radziszów – Las Bronaczowa - Mogilany). Jeszcze w l. 90. ub. wieku planowany do kasacji, pozostawiony na wniosek Oddziału Wojskowego PTTK w Krakowie, który przejął nad nim opiekę. Obecnie, w związku z projektowanym szlakiem rowerowym zielonym, który dublowałby rzeczony szlak, proponowany do kasacji na odcinku Mogilany centrum – Radziszów PKP.

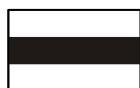
MP-8032N: Myślenice Zarabie – Borzęta 6,7 – Siepraw 15,6 – Świątyni Górne centrum 19,3 – Wrząsowice 22,5 – Lusina 26,3 – Swoszowice Zdrój 29,8 km / na terenie gm. Świątyni Górne oraz Mogilany łącznie 10,8 km.

Szlak założony w l. 70. XX w., obecnie mało atrakcyjny z uwagi na przebieg drogami asfaltowymi, dziś bardziej nadający się na szlak rowerowy. W rejonie Świątyni Górnych oraz Wrząsowic postulowane zmiany przebiegu. Wysuwane były również propozycje, w tym przez Wydział Informacji, Turystyki i Promocji Miasta przedłużenia szlaku ze Swoszowic do sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Krakowie Łagiewnikach i nazwania go Szlakiem Pielgrzymkowym błog. Anieli Salawy (z Sieprawia).

MP-8036S: Siepraw – Włosań 5,4 - Las Bronaczowa I 11,3 km / w gm. Świątyni Grn. ok. 3 km (prowadzi pograniczem z gminami Siepraw i Myślenice).

Szlak obecnie mało ciekawy z uwagi na liczne drogi asfaltowe. Biegnie częściowo po działkach prywatnych, głównie leśnych. Stan ten, jak dotychczas nie jest kwestionowany. Utrzymywany przez Oddział Krakowski PTTK, wymaga odnowienia..

MP-8029S: Czernichów centrum – prom na Wiśle 1,5 – Brzeźnica centrum 5,2 km / w gm. Czernichów 1,5 km

Szlak założony w 2009 r., jako uzupełniający oznakowanie trasy Szlaku Maryjnego. Przebiega drogą jezdnią, ostatnio wyremontowaną w granicach Brzeźnicy. Nie posiada większego znaczenia turystycznego.

MP-8061Y, Szlak im. por. „Tomo”: Radziszów PKP – Wola Radziszowska – Kalwaria Lanckorona PKP – Wadowice PKP 47 km; w gm. Skawina przebiega od Radziszowa PKP do granicy z gm. Kalwaria trasą Szlaku Bursztynowego.

Szlak założony przez Oddział PTTK w Wadowicach ponad 30 lat temu. Od wielu lat nieodnawiany, obecnie bardzo zaniedbany, słabo czytelny w terenie.

szlak spacerowy po rez. Kajasówka

parking pod rez. Kajasówka (droga Czernichów – Rybna) – wzgórze Bustryk – wschodni skraj rez. Kajasówka - parking j.w. 5,1 km / w całości w gm. Czernichów.

Szlak niegdyś dydaktyczny (opatrzone tablicami) założony przez ZJPK w Krakowie, w ostatnich latach zaniedbany, odnowiony w 2009 r. przez Oddział Krakowski PTTK. Główną pętlę o kolorze czerwonym uzupełniają krótkie szlaki dojezdniowe o kolorze niebieskim. Szlak formalnie w gestii UG Czernichów.

ścieżka ornitologiczna przy zbiorniku Łączany – dł. 1 km, w gm. Czernichów z początkiem w rejonie Kamienia.

Ścieżka założona w 2001 r. przez ZJPK w Krakowie, rewitalizowana w 2009 r. przez UG w Czernichów na dł. 1 km z wyposażeniem w urządzenia wypoczynkowe, nowe tablice informacyjne i strzałki kierunkowe. Poprzednio ścieżka prowadziła, aż do mostu na kanale Łączany-Skawina. Jej trasą prowadzi rowerowy Szlak Wiślany.

szlaki rowerowe

Międzynarodowy Szlak Rowerowy Greenways – Szlak Bursztynowy – Budapeszt-Kraków-Gdańsk
przebieg w Małopolsce: Lipnica Wielka – Zawoja 40,7 – Sucha Beskidzka 55,7 – Lanckorona 85,0 – Wo-
ła Radziszowska 99,1 – Radziszów centrum 103,8 – Skawina 108,1 – Kraków Tyniec-opactwo 115,3 –
Kraków Most Grunwaldzki 127,7 – Kraków Nowa Huta 137,8 – Niepołomice zamek 161,9 – Nowy Kor-
czyn 249 km. Łącznie długość Budapeszt – Kraków 407 km – Warszawa 894 km – Gdańsk 1323 km / w gm. Skawina
15,2 km.

Budowa szlaku do Gdańska nie została jeszcze ukończona. Od 2004 r. jest oznakowany odcinek od granicy państwa w Lipnicy Wielkiej do Niepołomic, a więc także prowadzący przez gm. Skawina. Szlakiem zarządza Fundacja Partnerstwo dla Środowiska w Krakowie we współpracy z Oddziałem Krakowskim PTTK. Szlak posiada prosty przebieg, głównie drogami jezdnymi, co jest uwarunkowane jego długodystansowym charakterem. Zmian w biegu szlaku nie przewiduje się za wyjątkiem odcinka Skawina – Kraków Tyniec, który w niniejszym opracowaniu jest proponowany, jako odrębna trasa nr 1.

szlaki gminy Czernichów

Szlak Bocianich Gniazd (okrężny)

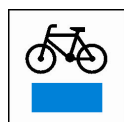
Wołowice OSP – Dąbrowa Szlachecka 4,3 – Wyżrań 9,6 – Wołowice OSP 16,0 km

Szlak Ratowej (okrężny)

Ratowa – Borowa Górka – skraj Kamienia 4,3 – Ratowa 6,1 km

Oba szlaki założone w 2004 r. przez Oddział Krakowski PTTK z inicjatywy i ze środków gm. Czernichów. Ostatnio odnawiane w 2007 r. Obecnie zaniedbane, wymagają zmiany oznakowania na obecnie obowiązujące, przy czym szlak czarny Ratowej w związku z powstaniem ścieżki ornitologicznej z węzłem od strony Kamienia proponuje się zamienić na szlak spacerowy, w perspektywie spacerowo-edukacyjny. Szlak prowadzi bowiem przez zrębowe (jurańskie) wznie-sienie pokryte zmieniającymi się zespołami leśnymi, w tym przez piękny starodrzew buczyny, w pobliżu dawnego łomu wapieni dolnej jury. Szlak można oznakować jednokierunkowo wychodząc z parkingu ścieżki ornitologicznej,

Wiślany Szlak Rowerowy

Piekary szkoła – Ściejowice 3,5 – Jeziorzany 5,3 – Grotowa rondo (szl. czerwony j.w.) 7,6 – Wołowice
OSP 10,1 – Czernichów centrum 15,1 – Łączany 23,1 – Ratowa 27,1 – Podłęże 30,1 – zalew Skowronek
32,3 km / w gm. Czernichów 21,6 km.

Szlak na odcinku Wołowice – zalew Skowronek założony w 2004 r. przez Oddział Krakowski PTTK z inicjatywy i ze środków gm. Czernichów. W 2005 r. przedłużony przez Oddział Krakowski PTTK do Piekar. Odnawiany w 2009 r. Szlak prowadzi w dużej części wałami Wisły, które nie zawsze są koszone przez gminę Czernichów. Nadto na odcinku między Podłężem a Ratową pozostało strome podejście na wiślana skarpę, na którym Gmina miała wykonać schodki z pochylnią ułatwiające podejście z rowerem. **UWAGA ! nie mylić z niżej opisaną Wiślana Trasą Rowerową !**

Wiślana Trasa Rowerowa

Założona z inicjatywy b. europoseł Grażyny Staniszewskiej (ob. radnej Bielska-Białej) ma prowadzić wzdłuż Wisły, od jej źródeł do Gdańska, generalnie drogami rowerowym, w założeniu budowanymi na wałach. W Małopolsce ozna-kowana od Oświęcimia do Krakowa w 2008 lub 2009 r. w formie tabliczek z logo trasy umieszczanych wyłącznie pod

istniejącym oznakowaniem drogowym. W przypadku dróg polnych, wałów, itp. oznakowania brak. Na trasie brak też jakichkolwiek informacji o jej kilometrażu, drogowskazów; nie wiadomo też, kto odpowiada za jej utrzymanie. Znamienna w tym zakresie jest strona www.trasawislana.pl, na której trudno doczytać się jej przebiegu, kilometrażu, odcinków już gotowych, itp.; nie wiadomo również przez kogo jest redagowana. Oznakowanie WTR jest wyłącznie podwieszane do znaków drogowych, i to w sposób niezgodny z załącznikiem 1-4 Rozporządzenia Ministra Infrastruktury z 3.07.2003 r. w sprawie szczegółowych warunków technicznych dla znaków i sygnałów drogowych, co sugeruje, że oznakowanie zostało wykonane bez stosownych, przewidzianych prawem uzgodnień. Należy nadto podkreślić, iż wzór znaku Wiślanej Trasy nie odpowiada normom znaków rowerowych określonych w Rozporządzeniu z 2002 r. w sprawie znaków i sygnałów drogowych.

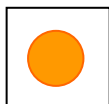
Trasa prowadzi z Oświęcimia do Krakowa prawym brzegiem Wisły, ogólnie dostępnymi drogami jezdni, częściowo o nawierzchniach nieutwardzonych. Na wielu odcinkach dubluje wcześniej założone szlaki, to jest Szlak Greenways Kraków-Morawy-Wiedeń oraz wsp. Szlak Bursztynowy. Na terenie gminy Skawina Wiślana Trasa biegnie z rejonu przeprawy promowej w Brzeźnicy (Czernichowie) drogami wzdłuż Wisły do pñ. skraja Pozowic, następnie drogami jezdni przez Facimiech, Ochodzę, Odwiśle, Kopankę, ul. Tyniecką w Skawinie do Tyńca. Odcinek jest oznakowany bardzo słabo, i to dopiero od kaplicy w Facimiechu w kierunku Skawiny. W granicach Krakowa, z Tyńca do centrum miasta prowadzi Trasą Tyniecką wspólnie ze Szlakiem Bursztynowym.

Projekt lansowany w mediach, w tym relacjonujących różnorodne deklaracje marszałków województw odnośnie przystąpienia do realizacji trasy. Faktycznie na forach internetowych bardzo krytykowany, w tym z uwagi na jego polityczne (wyborcze) uwarunkowania, ignorowanie istniejącego zagospodarowania, niewielkie możliwości realizacji, głównie w aspekcie ekonomicznym (szacunki kosztów opiewały na ok. 3 mld zł. w skali kraju); w praktyce trasę poprowadzono drogami jezdni, itp. Także Woj. Małopolskie zadeklarowało chęć budowy rzeczonyj trasy. Znamiennym jest, że jesienią 2009 r. Urząd Marszałkowski ogłosił przetarg na opracowanie koncepcji jej przebiegu w granicach województwa, jakkolwiek już wówczas (jak i do tej pory – lato 2011 r.) Wiślana Trasa Rowerowa była w dużej części oznakowana od zach. granic województwa do Krakowa, zaś bieg dalszego odcinka na wschód był opracowany i publikowany w internecie. Swoistym kuriozum było wpisanie budowy Wiślanej Trasy Rowerowej do strategii rozwoju gminy Czernichów (zał. nr I, cel nr III) wraz z zabezpieczeniem środków na ten cel w kwocie 1 mln zł. (!), i to w okresie, gdy Trasa już była wytyczona drugim brzegiem Wisły. Obecnie nie wiadomo kto odpowiada za utrzymanie WTR.

Szlak rowerowy gm. Lanckorona

prowadził od strony Podchybia, tak jak Szlak Bursztynowy, do Woli Radziszowskiej, gdzie kończył się w rejonie kościołów. Obecnie praktycznie nie istnieje, w stanie szczątkowym. Oznakowany piktogramem.

szlaki konne – gmina Czernichów

Założone w 2004 r. z inicjatywy i ze środków Gminy Czernichów, później nieodnawiane, obecnie w stanie szczątkowym. Obejmowały pętlę z Czernichowa do rez. Kajasówka, z powrotem przez Ratanice o dł. 16,3 km, w którą wpisane były dwa szlaki ją skracające, a tworzące tym samym pętlę mniejsze o dł. 10,4 km oraz o dł. 3,6 km. Szlaki te w założeniu miały służyć ośrodkowi jeździeckiemu działającemu przy tamt. zespole szkół rolniczych. Obecnie, po konsultacjach UG jest zdania, by szlaki zostały utrzymane.

szlaki tematyczne

Szlak Maryjny (Międzynarodowa Trasa Pielgrzymkowa) Częstochowa – Mariazell

Trasa założona na terenie Małopolski w 2007 r. przez COTG PTTK w Krakowie. Jest oznakowana drogowskazami i tablicami informacyjnymi i prowadzi istniejącymi szlakami pieszymi i rowerowymi; na terenie LGD szlakiem niebieskim z Alwerni do Czernichowa, następnie czarnym do Brzeźnicy, skąd kieruje do Kalwarii Zebrzydowskiej i Zakopanego. Łącznie przez gminę Czernichów Szlak Maryjny przebiega na dystansie 13,6 km. Duża tablica z informacjami o szlaku znajduje się w Czernichowie przy budynku przedszkola.

Szlak Jana Pawła II

Trasa opracowana w 2009 r. przez Fundację Szlaki Papieskie z intencją upamiętnienia przejazdu Jana Pawła II z Krakowa do Kalwarii Zebrzydowskiej podczas VIII pielgrzymki w 2002 r. Nie jest oznakowana, ani też nie posiada

wytyczonego przebiegu. Wyznacza ją umownie 9 tablic rozmieszczonych na terenie Skawiny oraz w Jurczycach, Radziszowie i Woli Radziszowskiej.

PODSUMOWANIE:

<i>gmina / szlaki w km</i>	<i>piesze</i>	<i>rowerowe</i>	<i>konne</i>	<i>inne</i>
CZERNICHÓW	33,5	43,7	21,4	6,1
SKAWINA	12,8	15,2	-	-
MOGILANY	25,7	-	-	-
ŚWIĄTNIKI GRN.	6,9	-	-	-
łącznie LGD	78,9	58,9	21,4	6,1

Jak już wyżej wspomniano zróżnicowana sieć szlaków w poszczególnych gminach LGD w pierwszym rzędzie wynika z szeroko rozumianej atrakcyjności turystycznej danych obszarów, przede wszystkim krajobrazowej. Gmina Czernichów, która podjęła inicjatywę założenia szlaków na swym terenie charakteryzuje się najbardziej zróżnicowanymi warunkami przyrodniczo-krajobrazowymi. Na jej obszarze spotkamy krajobrazy od typowo równinnych nadwiślańskich, przypominających krajobrazu Niżu Polskiego poprzez lekko faliste wzniesienia pogranicza Wyżyny Krakowsko-Częstochowskiej, po zalesione i opadające wapiennymi zerwami ku dolinie Wisły zrębowe wzgórza Bramy Krakowskiej. Charakterystycznymi są przy tym znaczne przestrzenie wolne od zabudowy, pokryte polami, łąkami czy młakami. Przeciwnie warunki napotkamy w gminie Świątniki Górne – wzniesienia poprzecinane dolinami potoków, nieliczne lasy, rozproszona zabudowa; generalnie brak miejsc, terenów wyróżniających się walorami krajobrazowymi, zaś do nielicznych, jak np. dolina potoku w lesie Borek dostęp z uwagi na prywatne grunta jest utrudniony. W tym zakresie na uwagę zasługuje kompleks Lasu Bronaczowa, na granicy gm. Mogilany i Skawina, który obecnie przecinają dwa szlaki piesze, i którego szersze udostępnienie przewidziano w niniejszym opracowaniu. Na uwagę zasługują również tereny gminy Skawina, zarówno nadwiślańskie, jak i położone na Pogórzu Wielickim, które odmiennie do gminy Świątniki Grn. ominęła żywiołowa urbanizacja. Są one z pewnością godne promowania, w tym poprzez szlaki.

c/ ogólna koncepcja sieci

- założenia ogólne

Podejmując prace projektowe przyjęto standardowe założenia, a mianowicie, iż szlaki winny:

- ukazywać walory terenu (zabytki, przyrodę, krajobraz, itp.), tj. oprócz celów rekreacyjnych winny spełniać funkcje poznawcze,
- prowadzić w maksymalnym stopniu drogami wolnymi od zmotoryzowanego ruchu kołowego, a więc wykorzystywać drogi polne, leśne,
- posiadać okrężny charakter, tzn. umożliwić powrót do punktu wyjścia, np. parkingu, stacji kolejowej, itp.
- być dostępne dla przeciętnego użytkownika, to jest ich długość w zależności od warunków terenowych winna wynosić maksymalnie do 10 km dla szlaków spacerowych, 50 – 80 km dla szlaków rowerowych (z możliwością skrótu przejazdu np. istniejącymi drogami publicznymi czy szlakami łącznikowymi) oraz do 20 km dla szlaków konnych,
- posiadać czytelne węzły zaopatrzone w stosowne informacje (drogowskazy, mapy), w tym szczególnie zlokalizowane w miejscach koncentracji ruchu turystycznego (przyjazdowego), jak dworce, parkingi, itp.
- tworzyć zintegrowaną sieć m.in. poprzez wspólne dla różnych szlaków węzły czy umożliwienie wykorzystania szlaków pieszych przez rowerzystów i vice versa (poza konnymi, które winny być izolowane).

Założenia powyższe jednoznacznie wskazują, że projektowana sieć szlaków będzie stanowić propozycję dla turysty weekendowego, a więc dla mieszkańców aglomeracji krakowskiej.

- założenia szczegółowe

Charakter szlaków, gęstość ich sieci, ukierunkowały działania projektowe. Założono, bowiem, by nie burzyć wypracowanej w 2004 r. sieci szlaków gminy Czernichów oraz pozostawić bez zmian, z ewentualnymi tylko korektami szlaki piesze – niebieskie, prowadzące na południe ze Skawiny oraz Krakowa Swoszowic, jako nadal uczęszczane, co potwierdzano w toku spotkań terenowych. Bez zmian, za wyjątkiem odcinka Skawina – Tyniec pozostawiono ro-

werowy Szlak Bursztynowy Budapeszt-Kraków-Warszawa-Gdańsk. Szlak ten prowadzi z południa, i od ważnego turystycznie i krajoznawczo punktu, jakim jest Lanckorona wiedzie w kierunku Krakowa w sposób optymalny, technicznie i krajoznawczo, to jest dolinami Cedronu i Skawinki przez Wolę Radziszowską i centrum Skawiny, z możliwością skorzystania z transportu kolejowego dla przewozu roweru. Należy podkreślić, że Szlak Bursztynowy wytyczano starając się uczynić zadość normom Europejskiego Związku Cyklistów (EFC)¹⁾ w Brukseli opracowanych dla tras EuroVelo, to jest transeuropejskich tras rowerowych²⁾. Są to jedyne normy tego typu dla szlaków rowerowych, m. in. zalecające unikania większych przewyższeń, prowadzeniu szlaku wzdłuż ciągów o znacznym dobowym natężeniu ruchu kołowego, zapewnienia na trasie transportu kolejowego oraz co 50 km możliwości noclegowych.

Tak więc postanowiono skoncentrować się na stworzeniu szlaków nowych na obszarach ich pozbawionych, a więc głównie w gminach Skawina, Mogilany i Świątyni Górne. Biorąc pod uwagę warunki terenowe, atrakcyjność turystyczną terenu, itp., a także omawiane w toku konsultacji zalecenia LGD „Blisko Krakowa” założono opracowanie:

- lokalnych szlaków rowerowych w formie pętli dla gmin Skawina i Świątyni Górne ze wzajemnym powiązaniem w postaci szlaków łącznikowych, „średnicowych”,
- dogodnego dojazdu rowerem do Krakowa z terenu gminy Skawina; z terenu Świątyni Górnych dojazd taki zapewnia istniejący szlak pieszy niebieski z Krakowa Swoszowic Zdroju,
- szlaku spacerowego po Lesie Bronaczowa, jako jedynym tak znacznym kompleksie leśnym na terenie LGD, przez który biegną tylko szlaki piesze typu liniowego (tranzytowe), nie dające możliwości okólnych spacerów,
- tras konnych dla istniejących ośrodków jeździeckich w Zelczynie, Borku Szlacheckim, Facimiechu, Konarach oraz Włosani.

- metodyka prac, konsultacje

W pracach nad sformułowaniem niniejszej koncepcji wykorzystano przede wszystkim własną wiedzę o terenie, ustalając wstępnie trasy na podstawie map udostępnionych przez Wydawnictwo „Compass”. Nieoceniona okazała się strona rządowa www.geoportal.gov.pl, prezentująca ortofotomapy, mapy topograficzne, a zwłaszcza katastralne umożliwiające następnie dokonywanie stosownych ustaleń w komórkach geodezyjnych poszczególnych UG w zakresie statusu własnościowego typowanych pod szlaki dróg.

Wstępnie projektowane trasy sprawdzano w terenie, w tym przejeżdżając je rowerem celem ustalenia stanów ich nawierzchni, ogólnej przejezdności, itp. W tym zakresie, dla utrzymania dobrego turystycznego poziomu tras – szlaków sformułowano szereg wniosków inwestycyjnych, przy czym ograniczono je do niezbędnego minimum. Przykładem w tym zakresie może być trasa nr 1, która może powstać dopiero po udrożnieniu wałów Rzepnika - Skawinki – Wisły. Wały pozostające w administracji samorządowej, w sytuacji okolicznych działek prywatnych i braku dróg gminnych są jedyną możliwością poprowadzenia trasy (szlaku).

Sprawdzenia obejmowały również spotkania w terenie z przedstawicielami lokalnego aktywu: w Świątyniach Górnych oraz w Radziszowie, którzy prezentowali możliwości przejść-przejazdu przez określone miejsca, własne koncepcje szlaków, itp. Wszelkie zgłaszane propozycje zostały generalnie uwzględnione i odnotowane przy opisach poszczególnych tras. Odbyto także spotkanie z leśniczym w Radziszowie p. Kazimierzem Kaczmarczykiem omawiając przebieg szlaków w Lesie Bronaczowa.

W pracach wykorzystano również opracowane w 2010 r. przez firmę „Pro-Bud” z Krakowa *Studium tras rowerowych na terenie miasta i gminy Skawina wraz z powiązaniem układu tras rowerowych z układem tras rowerowych miasta Krakowa*, zw. dalej w niniejszym opracowaniu *Studium*. Jednak przydatność merytoryczna *Studium* okazała się niewielka; bardziej w aspekcie technicznym. Do pewnych propozycji *Studium* nawiązano bezpośrednio w niniejszej koncepcji, czego przykładem jest trasa nr 1 i częściowo trasa nr 2. W szeregu innych wyrażono zdanie odmienne. Uwagi w tym zakresie zawarto przy opisach tras.

Mało przydatna okazała się również mapa dróg gminnych (publicznych) stanowiąca oficjalny dokument UMiG Skawina. Okazało się, że drogi wykazywane na rzeczonyj mapie nie istnieją lub poprowadzono je niezgodnie z faktycznym stanem własności gruntów, jak np. między Facimiechem a Pozowicami.

- koncepcja, ocena w świetle założeń

Zarysowane wyżej założenia ogólnie rzecz biorąc udało się zrealizować, jakkolwiek w szeregu przypadkach projekty przebiegu są kompromisem między preferowaną trasą a realiami dyktowanymi przez układ dróg, a także realną oceną możliwości ich modernizacji. Odmienne niż autorzy wsp. *Studium* pokierowano się zasadą realności, tj. by

¹⁾ członkiem EFC jest Fundacja Partnerstwo dla Środowiska, główny pomysłodawca i koordynator Szlaku Bursztynowego

²⁾ projekt EuroVelo zakłada, że przez Kraków winny prowadzić dwie trasy rowerowe EV-4 z Francji (Roscoff) do Kijowa oraz EV-11 z Przylądka Północnego do Aten.

koncepcję udało się zrealizować w obecnych warunkach społeczno-ekonomicznych; nie zaś tworzyć projekty praktycznie, które praktycznie nie mają szans na realizację w najbliższej przyszłości.

W sumie zaprojektowano łącznie 112,5 km szlaków rowerowych, 5,73 km szlaku spacerowo-edukacyjnego po Lesie Bronaczowa oraz 5,52 km szlaku konnego. W sumie ze szlakami już istniejącymi łączna długość szlaków na obszarze LGD wyniesie 269,44 km. W podziale na gminy i różne rodzaje szlaków będzie się przedstawiać następująco:

<i>gmina / szlaki w km</i>	<i>piesze</i>	<i>rowerowe</i>	<i>konne</i>	<i>inne</i>
CZERNICHÓW	33,5	31,5	21,4	12,2
SKAWINA	7,0	88,27	5,52	5,73
MOGILANY	11,8	14,64	-	-
ŚWIĄTNIKI GRN.	8,0	29,88	-	-
łącznie LGD	60,3	164,29	26,92	17,93

W danych powyższej tabeli uwzględniono zmiany szlaków pieszych, a mianowicie likwidację odcinka szlaku zielonego z Radziszowa PKP do Mogilan (zamiana na rowerowy), korekty szlaku niebieskiego w gm. Świątyniki Grn. oraz zamianę szlaku rowerowego na spacerowo-dydaktyczny w gminie Czernichów.

Powyższe dane, w porównaniu do stanu istniejącego pokazują zmniejszenie się sieci szlaków pieszych o 18,6 km, co nie oznacza fizycznej likwidacji szlaku, jako takiego, a jedynie korekty, bądź zamianę na rowerowy. A jednocześnie na terenie gm. Czernichów szlak rowerowy zamieniono na spacerowo –dydaktyczny.

Należy poczynić uwagę, że podział szlaków na piesze – rowerowe – spacerowo-dydaktyczne jest formalnym, w pewnym rodzaju sztucznym. W praktyce, bowiem rowerzysta może i będzie korzystał ze szlaków pieszych, zaś piechur może iść szlakiem rowerowym.

Innym zagadnieniem jest gęstość sieci szlaków, która w odniesieniu do niniejszej koncepcji może być kwestionowana, jako zbyt niska. Otóż konstrukcja szlaku (szlaków) na zasadzie, że mają doprowadzać wszędzie, do każdego zabytku, miejsca godnego uwagi jest podstawowym błędem projektujących szlaki. Szlaki wówczas nabierają krętego przebiegu, a ich mnogość utrudnia orientację w ogólnej sieci, wyborze trasy, co w konsekwencji zniechęca do korzystania z wyznaczonych tras.

W niniejszej koncepcji, co zapewne wiele osób zarzuci, pominięto Polankę Hallera i tamt. zespół dworski. Niestety należało tak uczynić w warunkach braku zapewniających dojazd dróg gminnych, dogodnych dla rowerów. Jest on możliwy tylko drogą wojewódzką 953, wzdłuż której nie ma potrzeby wyznaczać szlaku turystycznego. Podobnie brak drożności dróg gminnych uniemożliwił poprowadzenie szlaku pod wioskę archeologiczną w Woli Radziszowskiej.

W aspekcie technicznym – opracowane szlaki z racji konfiguracji tereny nie będą łatwymi. Poza bardzo nielicznymi odcinkami w dolinie Wisły, w kontekście całości sieci, szlaki prowadzą terenami górzystymi. Ale w tym właśnie tkwi ich zadanie, ukazania walorów krajobrazowych obszaru LGD i jazdy, nie między wyprzedzającymi rower samochodami, a drogami w maksymalnym stopniu wolnymi od ruchu kołowego. Jak wyżej powiedziano, nie zawsze udało się to spełnić w założonym stopniu.

- aspekty realizacyjne

Następnym etapem działań powinna być konsultacja koncepcji z szerokim gronem gestorów terenu, branżą turystyczną, odbiorcami szlaków – turystami i mieszkańcami obszaru LGD. Po wprowadzeniu poprawek na podstawie zgłoszonych i przekonsultowanych uwag, należy stworzyć audyt techniczny projektowanych tras zawierający szczegółowy opis techniczny szlaków (zawarty w niniejszej koncepcji) wraz z projektami infrastruktury turystycznej tras (dokładne wskazanie lokalizacji oznakowania kierunkowego, informacyjnego, punktów wypoczynkowych. Z tak przygotowanego audytu wyniknie kosztorys wytyczenia szlaków, który będzie podstawą do planowania niezbędnego budżetu na prace znakarskie. Do działań zmierzających do wytyczenia szlaków w terenie, należy dodać wszelakie działania promocyjne oraz społeczne, rozumiane jako aktywizacja mieszkańców do wszelkich działań na szlaku.

Dużą pomocą w organizowaniu środków na takie prace jest program LEADER +, w ramach którego funkcjonują Lokalne Grupy Działania. Realizacja doposażenia szlaków w infrastrukturę turystyczną wpisuje się w zakres realizacji małych projektów funkcjonujących w ramach wdrażania Lokalnych Strategii Rozwoju LGD. Szlaki powinny stać się narzędziem nie tylko do rozwoju turystyki i rekreacji oraz działań około turystycznych, ale także do rozwoju wszelkich inicjatyw lokalnych aktywizujących społeczność LGD. W związku z powyższym lista aktywności powiązanej z projektowaną siecią szlaków jest dość znaczna. Lista działań możliwych do realizacji w oparciu o projektowaną sieć szlaków wygląda następująco:

- 1) podnoszenie jakości życia społeczności lokalnej na obszarze objętym LSR przez:
 - a) udostępnianie urządzeń i sprzętu, z wyłączeniem środków transportu napędzanych mechanicznie,
 - b) organizację szkoleń i innych przedsięwzięć o charakterze edukacyjnym i warsztatowym dla podmiotów z obszaru objętego LSR
 - c) organizację imprez kulturalnych, promocyjnych, rekreacyjnych lub sportowych związanych z promocją lokalnych walorów,
 - d) zagospodarowanie przestrzeni publicznej, z wyłączeniem pasów drogowych dróg gminnych, powiatowych i wojewódzkich;
- 2) rozwijanie aktywności społeczności lokalnej przez:
 - a) promocję i organizację lokalnej twórczości kulturalnej lub aktywnego trybu życia,
 - b) promocję lokalnej przedsiębiorczości,
- 3) rozwijanie turystyki lub rekreacji na obszarze objętym LSR przez:
 - a) utworzenie lub zmodernizowanie punktów informacji turystycznej, bazy informacji turystycznej oraz stron internetowych związanych tematycznie z ofertą turystyczną obszaru objętego LSR, przygotowanie i wydanie folderów oraz innych publikacji informacyjnych i promocyjnych dotyczących obszaru objętego LSR,
 - b) budowę, odbudowę, przebudowę, remont połączony z modernizacją, zagospodarowanie lub oznakowanie obiektów małej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej oraz wyposażanie obiektów pełniących funkcje turystyczne i rekreacyjne, z wyłączeniem hoteli, moteli, pensjonatów oraz bazy gastronomicznej;
- 4) promowanie, zachowanie, odtworzenie, zabezpieczenie lub oznakowanie cennego, lokalnego dziedzictwa krajo-
brazowego i przyrodniczego, w szczególności obszarów objętych poszczególnymi formami ochrony przyrody,
- 5) zachowanie lokalnego dziedzictwa kulturowego i historycznego przez:
 - a) odbudowę, renowację, restaurację albo remont lub oznakowanie obiektów wpisanych do rejestru zabytków lub objętych ewidencją zabytków,
 - b) remont lub wyposażenie istniejących muzeów lub innych obiektów pełniących ich funkcje,
 - c) kultywowanie:
 - miejscowych tradycji, obrzędów i zwyczajów,
 - języka regionalnego i gwary,
 - tradycyjnych zawodów i rzemiosła,
 - d) prowadzenie badań nad obszarem wdrażania LSR innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 23 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich;
- 6) inicjowanie powstawania, przetwarzania lub wprowadzania na rynek produktów i usług, których podstawę stanowią lokalne zasoby, tradycyjne sektory gospodarki lub lokalne dziedzictwo, w tym kulturowe, historyczne lub przyrodnicze, zwanych dalej "produktami lub usługami lokalnymi", albo podnoszenie jakości takich produktów lub usług przez:
 - a) udział w targach i konkursach produktów lub usług lokalnych,
 - b) promocję produktów lub usług lokalnych,
 - c) uzyskanie certyfikatów i uczestnictwo w systemach jakości innych niż realizowane w ramach działania, o którym mowa w art. 5 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 7 marca 2007 r. o wspieraniu rozwoju obszarów wiejskich z udziałem środków Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich,
 - d) budowę, adaptację lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych wykorzystywanych do prowadzenia sprzedaży produktów lub usług lokalnych,
 - e) budowę, adaptację lub wyposażenie niemieszkalnych obiektów budowlanych wykorzystywanych do tradycyjnego wyrobu produktów lokalnych,
 - f) badanie rynku produktów lub usług lokalnych
- z wyłączeniem działalności rolniczej.

Należy także skorzystać z okazji, którą daje możliwość przyznawania pomocy finansowej w ramach działania "Odnowa i rozwój wsi" objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Program ten stwarza możliwości realizacji następujących dofinansowywanych operacji w zakresie:

- 1) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania budynków pełniących funkcje rekreacyjne, sportowe i społeczno-kulturalne, w tym świetlic i domów kultury,
- 2) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażenia obiektów małej architektury;
- 3) budowy, przebudowy lub remontu przeznaczonych do użytku publicznego ścieżek rowerowych, szlaków pieszych, placów zabaw, miejsc rekreacji oraz obiektów sportowych,
- 4) zakupu towarów służących przedsięwzięciom związanym z kultywowaniem tradycji społeczności lokalnych lub tradycyjnych zawodów;

- 5) związanych z kształtowaniem obszarów o szczególnym znaczeniu dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców, sprzyjających nawiązywaniu kontaktów społecznych, ze względu na ich położenie oraz cechy funkcjonalno-przestrzenne, w szczególności poprzez odnawianie lub budowę placów parkingowych, chodników lub oświetlenia ulicznego;
- 6) urządzania i porządkowania terenów zielonych, parków lub innych miejsc wypoczynku;
- 7) budowy, przebudowy lub remontu infrastruktury turystycznej;
- 8) zagospodarowania zbiorników i cieków wodnych w celu wykorzystania ich do rekreacji lub w celu poprawy estetyki miejscowości;
- 9) rewitalizacji budynków wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków, użytkowanych na cele publiczne oraz obiektów małej architektury, odnawiania lub konserwacji lokalnych pomników historycznych i miejsc pamięci;
- 10) zakupu i odnawiania obiektów charakterystycznych dla danego regionu lub tradycji budownictwa wiejskiego i ich adaptacji na cele publiczne;
- 11) budowy, przebudowy, remontu lub wyposażania obiektów budowlanych przeznaczonych na cele promocji lokalnych produktów i usług, w tym pawilonów, punktów wystawowych, sal ekspozycyjnych lub witryn;
- 12) odnawiania elewacji zewnętrznych i dachów w budynkach architektury sakralnej wpisanych do rejestru zabytków lub objętych wojewódzką ewidencją zabytków i odnawiania cmentarzy wpisanych do rejestru zabytków;
- 13) wyburzenia i rozbiórki zdewastowanych obiektów budowlanych w celu uporządkowania terenu w miejscowości, jeżeli niemożliwe jest ich odnowienie i dalsze użytkowanie - w zakresie koniecznym do realizacji operacji wymienionych w pkt 1-12.

Należy także – w miarę możliwości – zapewnić dostępność komunikacyjną poszczególnych miejsc na szlakach poprzez np. zapewnienie przewozu rowerów w autobusach obsługujących aglomerację krakowską. Konkretyzując, przy realizacji szlaków, gminy winny występować o wyposażenie autobusów miejskich w bagażniki rowerowe, przy czym działanie to winno być zsynchronizowane. Tzn., by przybysz z Krakowa wiedział, iż po przyjeździe na pętlę autobusową w gm. Świątniki Grn. i po przejechaniu trasy na pętlę B np. gminie Skawina będzie miał zapewniający powrót autobus wyposażony w bagażnik rowerowy. W zakresie transportu rowerów ułatwienie stwarzają tu dwie linie kolejowe z Krakowa do Zakopanego i Oświęcimia, niestety przebiegające tylko przez gminę Skawina. Należy jednak przypomnieć, w kontekście tych uwag, że szlaki zaplanowano w sposób okrężny, z myślą o dojeżdżających własnym samochodem i z określonego miejsca (parkingu) wyruszającego na obraną trasę,

Realizacja koncepcji będzie wymagała uzyskania stosownych uzgodnień od zarządców dróg i innych dysponentów terenu. Lecz w pierwszym rzędzie winny zostać podjęte działania zmierzające do poprawy określonych odcinków dróg, czy nawet ich udrożnienia, po uprzednim ich ponownym sprawdzeniu, zgodnie z uwagami poczynionymi przy opisach tras.

- utrzymanie

Wyznakowane szlaki wymagają stałej konserwacji. Ta z pozoru oczywista kwestia, jak wskazują doświadczenia, jest przez gminy, czy inne podmioty wyznaczające szlaki nagminnie bagatelizowana. Pomijając bieżące sprawdzenia przed sezonem zapomina się nawet o podjęciu odnowień szlaków, co parę lat. W efekcie szlaki się degenerują, tracą ciągłość, itp.

Praktyka PTTK przewiduje, że szlaki oznakowane poprzez malowanie znaków winny być odnawiane co 3 lata niezależnie od ich stanu, zaś oznakowane tabliczkami monitorowane corocznie, a wręcz na bieżąco. Tak więc odpowiedzialni za szlaki na danym terenie winni zabezpieczać pewne środki, najczęściej rzędu do 2 tys. rocznie na bieżące sprawdzenia i prace konserwacyjne, a co kilka lat preliminować większe sumy na kompleksowe odnowienia.

Innym problemem, który z pewnością może rzutować na wykorzystanie szlaków jest ich właściwa promocja. Najczęściej organizujący szlaki promują koncepcję, projekty, a gdy szlaki zostaną już oznakowane zapomina się o nich. Nagminnym jest brak rzetelnej informacji na stronach internetowych czy różnego typu publikacjach. Ze swej strony autorzy niniejszej koncepcji mogą zapewnić, że po realizacji, szlaki LGD „Blisko Krakowa” znajdą się na turystycznych mapach Wydawnictwa „Compass”, szczególnie na mapie „Okolice Krakowa”, corocznie wznawianej.

Zaprojektowane szlaki stanowią optymalne rozwiązanie połączenia atrakcji turystycznych obszaru działania LGD „Blisko Krakowa”. Przy odpowiedniej promocji winny stać się atrakcyjnymi dla szerokiego grona odbiorców.

**WYKAZ SZLAKÓW NA TERENIE STOWARZYSZENIA LGD "BLISKO KRAKOWA"
PROJEKTOWANYCH I ISTNIEJĄCYCH**

kolor	przebieg	km
SZLAKI PROJEKTOWANE		
ROWEROWE		
1	Szlak Bursztynowy, odcinek Skawina - Kraków (w gran. Skawiny)	4,34
2	okrężny: Skawina - Wola Radziszowska - Radziszów - Skawina	41,02
3	Chorzyny - Jurczyce - Krzęcin - Sosnowice	8,30
3A	Facimiech - Wielkie Drogi - gm. Brzeźnica	2,36
4	Garcowiec - Radziszów - Las Bronaczowa - Mogilany - Konary Skrzyszów	16,34
5	Radziszów Zadworze - Radziszów centrum	1,52
6	Facimiech - Pozowice - Czernichów	7,41
7	okrężny: Świątniki Górne - Konary - Włosań - Olszowice - Świątniki Górne	15,97
8	okrężny: Świątniki Górne - Ochojno - Podstolice - Łyczański Las - Świątniki Górne	13,91
9	Podstolice - szlak zielony gm. Wieliczka	1,33
PIESZE		
10	spacerowo-edukacyjny po Lesie Bronaczowa	5,73
KONNE		
11	Zelczyna - Krzęcin - Borek Szlachecki - Zelczyna	5,52
		123,75
SZLAKI ISTNIEJĄCE		
ROWEROWE		
12	Szlak Bursztynowy: Wola Radziszowska - Radziszów - Skawina - Kraków <i>projektowana zmiana odcinka Skawina - Kraków (trasa nr 1)</i>	15,2
13	"Wiślany" Piekary - Czernichów - zalew Skowronek	21,6
14	"Bocianich Gniazd", okrężny Wołowice - Wyżrał - Wołowice	16,0
15	Ratowej, okrężny, Kamień Ratowa - Kamień - Kamień Ratowa	6,1
PIESZE		
16	Skawina - Kulerzów - Las Bronaczowa - Sułkowice	10,8
17	Kraków Borek Fałęcki - Mogilany - Las Bronaczowa - Radziszów PKP <i>projektowane zamiana na rowerowy na odc. Radziszów PKP - Mogilany</i>	16,8
18	Mogilany - Chorowice - las chorowicki (szl. nr 12)	4,0
19	Las Bronaczowa (szl. 13) - skraj Włosani - Siepraw	3,0
20	Myślenice Zarabie - Siepraw - Świątniki Górne - Kraków Swoszowice	10,8
21	Alwernia - Kamień - Czernichów	12,1
22	Tenczyński: Krzeszowice - Czulówek - Czernichów	12,3
23	Czarnego Lasu: Czarny Las. k. Rusocic - parking pod rez. Kajasówka	3,8
24	"Przełomu Rudna", parking pod rez. Kajasówka - Ratanice	3,8
25	Czernichów - Brzeźnica	1,5
26	Radziszów PKP - Wola Radziszowska - Kalwaria Zebrzyd. - Wadowice	bdb
KONNE		
27	gmina Czernichów; trzy trasy	21,4
DYDAKTYCZNE		
28	szlak po rezerwacie "Kajasówka"	5,1
29	ścieżka ornitologiczna k. Kamienia	1,0
		165,3

projektowane węzły główne szlaków (marketingowe):

Czernichów
Skawina
Wola Radziszowska
Radziszów
Mogilany
Świątniki Górne

**WYKAZ SZLAKÓW ZAPROJEKTOWANYCH
NA TERENIE LGD "BLISKO KRAKOWA"**

kolor	GMINA				KM
	SKAWINA	MOGILANY	ŚWIĄTNIKI GRN.	CZERNICHÓW	
1	4,34				4,34
2	41,02				41,02
3	8,30				8,30
3A	2,36				2,36
4	10,22	6,12			16,34
5	1,52				1,52
6	7,41				7,41
7		8,52	7,45		15,97
8			13,91		13,91
9			1,33		1,33
10	5,73				5,73
11	5,52				5,52
	86,42	14,64	22,69	0,0	123,75

UWAGI

1	wliczono 0,45 km m. Kraków między granicami Skawiny	0,45
2	wliczono odcinki po g. Brzeźnica i Myślenice	4,21
3A	liczony tylko w granicach Skawiny	
4	przyjęto gran. Skawina/Mogilany w Lesie Bronaczowa na początku szl. piesz. czarnego	
6	wliczono 0,17 km na terenie gm. Czernichów	
7	wliczono odcinki po gm. Siepraw	0,35
8	wliczono odcinki po gm. Siepraw i Wieliczka	3,66
9	wliczono całość po gm. Wieliczka	1,33
	łącznie wyjście na teren gmin ościennych	10,00

PROJEKTOWANE ZMIANY SZLAKÓW ISTNIEJĄCYCH

Koncepcja w zasadzie nie zakłada dokonywania zmian w istniejącej sieci szlaków, co w zasadzie można odnieść wyłącznie do gminy Czernichów posiadającej szereg różnego rodzaju szlaków. Szlaki w pozostałych gminach są nieliczne. Stąd też projektowane zmiany w szlakach istniejących nie są znaczące. Mianowicie zakłada się dokonanie następujących zmian, uwidocznionych na mapach ogólnych:

1. szlak pieszy niebieski Kraków Swoszowice Zdrój – Świątniki Górne – Myślenice Zarabie.

Po wnikliwej analizie kartograficznej i terenowej, a także przy wzięciu pod uwagę sugestii ze strony działaczy LGD ze Świątnik Górnych zakłada się:

- skrócenie szlaku w rejonie Wrząsowic poprzez (idąc od Świątnik Grn.) poprowadzenie go dalej szosą ok.0,4 km do zejścia w pierwszą od zakrętu przecznicę, zamiast dotychczasowego obejścia o dł. ponad 1 km, drogą niegdyś pełną, niezabudowaną, obecnie asfaltową ulicą,

- poprowadzenie szlaku na południe od centrum Świątnik w kierunku Sieprawia nie jak dotychczas drogą jezdnią, a ul. Bielowicza, następnie ul. Ekologiczną k. oczyszczalni ścieków do drogi leśnej prowadzącej doliną. Po ok. 0,5 km przejścia lasem, wzdłuż potoku na południe szlak wyprowadzałby drogą leśną, już na terenie gm. Siepraw pod skałę Kopytko, spod której ponownie schodziłby w dolinę i kierował do drogi asfaltowej schodzącej na stary kościół w Sieprawiu. Należy dodać, że przedstawione przez działaczy ze Świątnik inne rozwiązanie, to jest zejście w las od centrum Świątnik ul. Stromą, jakkolwiek ciekawsze turystycznie odrzucono z uwagi na przejście przez grunta prywatne oraz z uwagi na brak mostków przy przekraczaniu płynącej dolinką strugi.

Należy dodać, że również przyjęte rozwiązanie nie jest w pełni poprawne, gdyż w dnie dolinki leśna droga biegnie granicą działek prywatnych, także pod skałę Kopytko, co jednak można dopuścić, gdyż tworzy ona dość szeroki, usankcjonowany zwyczajowo trakt spacerowy.

2. szlak pieszy niebieski Skawina – Sułkowice

Zakłada się, w związku z projektowanym przed wejściem do Parku Miejskiego w Skawinie stanowiskiem informacyjnym dla szlaków rowerowych doprowadzenie szlaku do tego punktu. Obecnie szlak wiedzie przez centrum Skawiny ulicami Popiełuszki, Słowackiego, przez Rynek do stacji PKP, a więc omija projektowany węzeł.

3. szlak rowerowy Ratowej koło Kamienia

Z uwagi na powstały parking wraz z zapleczem na początku ścieżki ornitologicznej planuje się zamianę szlaku na spacerowo-dydaktyczny. W ten sposób szlak stanowiłby dodatkową atrakcję dla dość krótkiej ścieżki ornitologicznej. Adaptacja szlaku wymagałaby zmiany oznakowania oraz doprowadzenia szlaku ok. 0,4 km do wsp. parkingu. Szlak, jako rowerowy jest obecnie słabo wykorzystywany. Prowadzi bardzo atrakcyjnym turystycznie terenem, tj. w kierunku zabudowań Ratowej nieutwardzoną drogą nad Wisłą, następnie zalesionymi stokami Ratowej wśród bukowego starodrzewia. Na podejściu na wzniesienia szlak mija opuszczony kamieniołom wapieni górnej jury, następnie wyprowadza na skraj Kamienia i widokowymi drogami sprowadza do punktu wyjścia. Na trasie można umieścić kilka tablic edukacyjnych objaśniających następujące zagadnienia:

- położenie geograficzne – Dolina Wisły,
- zrębowe wzniesienia Ratowej i inne,
- buczyny,
- las mieszany,
- kamieniołom (wapień górnourajskie),
- objaśnienie widoku spod Kamienia (przy ponownym zejściu ku Wiśle).

W zakresie ustalenia propozycji tablic, ich merytorycznej treści należałoby zwrócić się o pomoc do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Krakowie oraz Nadleśnictwa Krzeszowice.

DZIAŁKI GMINNE**wykorzystanie na cele turystyczno-rekreacyjne****GMINA CZERNICHÓW**

Gmina Czernichów aktualnie prowadzi inwentaryzację swych działek pod kątem planistycznym. Ustalenie zatem działek wolnych, położonych przy szlakach okazało się być zadaniem praktycznie niewykonalnym. Mimo tego dokonano pewnych ustaleń typując następujące działki:

1. obr. Przeginia Narodowa nr 480 oraz alternatywnie 124/2, to jest działki położone przy tamt. stawach stanowiących tradycyjne miejsce biwakowania. Obok prowadzi szlak pieszy żółty.

2. obr. Kamień nr 671 przy szlaku niebieskim i rowerowym czarnym (docelowo spacerowo-dydaktycznym) o alternatywnie nr 415/8 położoną w centrum koło kościoła, przy szlaku pieszym niebieskim, obecnie w części zajętej przez boisko

3. obr. Czernichów nr 714 koło przeprawy promowej; na terenie działki znajduje się budka promowego. W to miejsce dochodziłaby projektowana trasa nr 6 z Facimiechu, jak również prowadzi tędy Wiślany Szlak Rowerowy i trasa Szlaku Maryjnego. Działka posiada dość znaczną powierzchnię i może być wykorzystana na szersze cele turystyczne. Położona jest jednak między wałem a rzeką, a więc w warunkach b. wysokich stanów wód byłaby zalewana, co znacznie ogranicza możliwości jej wykorzystania.

4. obr. Wołowice nr 793 koło remizy OSP lub alternatywnie 324 przy szkole, oddalonej jednak o prawie 700 m od remizy OSP, przy której przechodzą szlaki rowerowe: Wiślany oraz Bocianich Gniazd.

Nadto zwrócono uwagę na konieczność zagospodarowania rejonu rez. Kajasówka (szlak spacerowo-dydaktyczny) poprzez odtworzenie miejsca wypoczynkowego na leśnym parkingu (ALP) przy drodze Przeginia-Czernichów wraz ze stanowiskiem informacyjnym oraz wyposażenie szlaku tylko w drewniane ławy dla wypoczynku.

GMINA SKAWINA

Z UMiG Skawina otrzymano wyrisy mapek z możliwymi do zagospodarowania działkami gminnymi. Niestety w przeważającej ilości działki te położone były poza szlakami, czy miejscami nawiedzonymi turystycznie, także bez dojazdu, jak np. spora działka 1776/6 w Radziszowie między stacją PKP a Skawinką. Spośród działek położonych poza szlakami zwrócono uwagę na działkę w obr. Radziszów 575/6 położoną między Radziszowem a Bukowem na granicy m. Skawina o pow. ca 17,8 ha, obecnie pokrytą dziką roślinnością oraz młakami, oddaloną od zabudowań, która potencjalnie mogłaby służyć, jako miejsce do jazd off-road – quadami czy motorami crossowymi. Od strony Radziszowa do działki dochodzi droga gminna, poza zabudowaniami nieutwardzona. Działkę zaznaczono na mapie nr 14 trasy nr 2. Podobnym celem, choć np. tylko dla rowerów (MTB, BMX, jazdy typu dirt czy down-hill) działki 54/3 i 54/4 na Chorzynach (obr. Wola Radziszowska) o łącznej pow.ok. 22,3 ha. Na wsp. działce 54/4 położonej przy drodze i projektowanym szlaku rowerowym zaplanowano punkt wypoczynkowy (mapa 4, trasa nr 4).

Pod miejsca do wypoczynku wytypowano działki w Facimiechu (382/1) koło sklepu o boiska, alternatywnie w centrum Ochodzy, koło szkoły (544/1) oraz niezagospodarowaną w Pozowicach (693/1) przy trasie nr 6. Działki uwidoczono na mapach trasy 2. Dalsze punkty wypoczynkowe zaplanowano przy stawie Samborek w Skawinie (dz.202 obr. Skawina), obecnie częściowo wyposażonym w ławeczki oraz w Radziszowie, przy ul. Jagodowej, po płu. stronie Lasu Bronaczowa na działce 1616, przy trasie rowerowej nr 2 (mapa nr 12). Zainteresowanie w toku spotkań in situ budziły działki 1892 i 1872/1 położone u wejścia do Lasu Bronaczowa. Niestety po dokładniejszym rozpoznaniu okazało się, że są one położone na stoku doliny potoku Pasieka i praktycznie tylko działka 1872/1 nadaje się do wykorzystania, i to przy założeniu prac plantowania terenu oraz wykonaniu dojścia przez działkę 1892, która jest całkowicie zalesiona (zapewne skutkiem sukcesji roślinności) i bardzo dużym nachyleniu stoku. Należy dodać, że pow. działki 1892 wynosi ok. 57 a, zaś działki 1872/1 – 2,6 ha.

Należy dodać, iż sprawa działek została rozpoznana wstępnie, pod kątem miejsc do wypoczynku na szlakach, nie zaś w aspekcie ich dokładnego rozpoznania celem wydzielenia danych stref funkcjonalnych (parking, recepcja, strefy określonego przeznaczenia zabawowego, edukacyjnego, itp.).

GMINA MOGILANY

Z urzędu gminy Mogilany otrzymano wykaz kilku działek gminnych położonych w niedalekiej odległości od projektowanych szlaków, możliwych do częściowego zagospodarowania pod kątem infrastruktury turystycznej.

Działka 330 przylegająca do Mogilańskiego rynku, to dobre miejsce na stanowisko informacyjne oraz w przyszłości punkt wypoczynkowy wyposażony w bezpieczne stojaki dla rowerów (miejsce „Przyjazne Rowerom”).

Pozostałe miejsca to tereny wokół szkół:

- W Konarach – działki 416/1, 237/2, 237/6 można wykorzystać pod miejsce wypoczynkowe (przenosząc z alternatywnej lokalizacji ze skrzyżowania dróg oddalonego 275 m na północ). W szkole może funkcjonować także centrum informacji turystycznej udostępniając wiedzę w postaci wszelkiej maści materiałów informacyjnych o szlakach.
- W Gaju – działka 114/1. Analogicznie do Konar, sugeruje się powstanie centrum informacji turystycznej a ponadto miejsca wypoczynkowe z tablicą obrazującą lokalnych przebieg tras turystycznych.

Z uwagi na brak działek gminnych w miejscach najdogodniejszych pod punkty wypoczynkowe i stanowiska informacyjne, w ważnych punktach planowanych tras, zaplanowano postawienie stanowisk informacyjnych (ze schematem tras, drogowskazami, oraz czasem opisujących panoramy) w pasach dróg gminnych.

GMINA ŚWIĄTNIKI GÓRNE

Z UMiG Świątniki Górne otrzymano wyrisy mapek z możliwymi do zagospodarowania działkami gminnymi. Niestety w przeważającej ilości działki te położone były poza szlakami, czy miejscami nawiedzanymi turystycznie, także bez dojazdu.

Najciekawszą lokalizacją dostępnej działki jest teren przy OSP Olszowice z działkami nr 68/22 68/9, przy szlaku nr 7. Planuje się tam postawienie punktu wypoczynkowego, stanowiska informacyjnego a w części zalesionej parku linowego.

Kolejną działką położoną tuż przy planowanym szlaku nr 8 jest działka nr 431/9 w Ochojnie przy punkcie widokowym. Z uwagi na duże nachylenie stoku, można tu myśleć jedynie o rozwiązaniu stworzenia trasy tylko dla rowerów terenowych (MTB, BMX, jazdy typu dirt czy down-hill). Z racji braku działek gminnych w bliskiej odległości, celowym wydaje się także postawienie punktu wypoczynkowego w Ochojnie Górnym przy Szkole Podstawowej (działka nr 715). Szkoła mogłaby pełnić funkcję centrum informacji turystycznej udostępniając wiedzę w postaci wszelkiej maści materiałów informacyjnych o szlakach. Przy szkole planuje się także postawienie tablicy obrazującej przebieg okolicznych szlaków.

Należy także zagospodarować teren leśny obok firmy KOWAL w Świątnikach Górnych (działka 62/1 - 1,46 ha). Doprowadza do w/w działki z trasy nr 7 na ul. Różanej, droga gminna nr 65, która wymaga udroźnienia. Znajdują się tam dawne umocnienia pouaustriackie, które przy odpowiednim udostępnieniu, zabezpieczeniu i oznakowaniu będą sporym uatrakcyjnieniem szlaku.

Ciekawymi wydają się także plany zagospodarowania terenu działek nr 277 oraz 315 w Olszowicach na terenach wspólnoty wiejskiej WIEŚ I (ponad 2 hektary). Są to przylegające do siebie działki rozdzielone drogą gminną nr 301, którą planowo będzie przechodził szlak nr 7. Wspólnota chciałaby zagospodarować teren pod park rekreacyjny, ewentualnie tor quadowo-jeepowy (z nastawieniem jednak na funkcję rekreacyjną: miejsce na ognisko, rozłożenie namiotu etc.). Jeżeli znajdują się możliwości prawne to zostanie także odtworzony dawny zalew na tym terenie. W przyszłości będzie tu także punkt wypoczynkowy dla rowerzystów.

Z uwagi na brak działek gminnych w miejscach najdogodniejszych pod punkty wypoczynkowe i stanowiska informacyjne, w ważnych punktach planowanych tras, zaplanowano postawienie stanowisk informacyjnych (ze schematem tras, drogowskazami, oraz czasem opisujących panoramy) w pasach dróg gminnych.

PRACE NIEZBĘDNE DO WYKONANIA PRZED ROZPOCZĘCIEM ZNAKOWANIA SZLAKÓW

W końcowej części opisów projektowanych tras zawarto uwagi odnośnie możliwości ich realizacji ze szczególnym uwzględnieniem stanu dróg, wymagających dla założenia szlaku rewitalizacji, naprawy, itp. Poniżej uwagi te zestawiono, wskazując również prace konieczne do wykonania w następnej kolejności, tj. ułatwiające przejazd, np. poprzez poprawę nawierzchni drogi. Należy przy tym zauważyć, że program niniejszy jest zredukowany do minimum. Założono bowiem, że szlaki będą mieć charakter terenowy, odpowiadający ich rekreacyjnej funkcji.

TRASA 1 – Skawina – Kraków

- konieczne koszenie wałów Rzepnika – Skawinki na dł. 1,51 km

Obecnie wał jest nieprzejezdny. Po wykoszeniu należy ocenić stan jego korony w aspekcie ewentualnego utwardzenia szutrem.

Przyjęto odcinek Skawiny łącznie z odcinkiem 0,37 km wałów Rzepnika pozostających w granicach Krakowa, lecz tylko do zjazdów z wałów przed jego skrzyżowaniem na północ przy ujściu Skawinki do Wisły. Granica Krakowa przebiega dalej 0,25 km. Zjazd z wału będzie czytelnym punktem granicznym, gdzie jednocześnie pojazdy koszące wał mogą zjechać, zawrócić, itp.

Niezmiernie istotnym jest, by przy podpisywaniu porozumienia z gminą Kraków dokonać zarówno ustaleń „granicznych”, a przede wszystkim synchronizacji prac, tak by prace ze strony obu gmin były wykonywane jednocześnie, w tym także w zakresie oznakowania trasy.

TRASA 2 – szlak okrężny Skawina – Wola Radziszowska – Skawina

- konieczne koszenie 0,91 km wału Wisły od jego załamania przy ujściu Skawinki do zabudowań Kopanki oraz odcinka 0,38 km do drogi pow. 2187K przy moście na kanale Łączany-Skawina; łącznie 1,29 km.

Na odcinku 0,91 km mimo wysokich traw – wał był przejezdny o dobrym ustabilizowanym podłożu, co jednak może się zmienić. Na odcinku 0,38 km całkowicie nieprzejezdny.

W następnym etapie wskazane poprawienie nawierzchni:

- ok. 0,20 km korony wału przez zabudowaniami Kopanki Pierwszej lub wykonanie zjazdu z wału na biegnącą u jego podnóży (od wsch.) szeroka szutrowkę,
- drogi w Lesie Bronaczowa idąc na północ z głównego grzbietu: od skrzyżowania szerokiej leśnej drogi w lewo do granicy lasu i dalej drogi gminnej do ul. Jagodowej w Radziszowie, tj. na odcinku łącznym 0,61 km, głównie poprzez podsypanie szutrem w lesie - błotnistych wykrotów, na drodze gminnej niewidocznych w trawie kolein.

Niezależnie wskazane wdrożenie Studium... na odcinku od stawu Samborek do opisanego wyżej załamania wału przy ujściu Skawinki; w dalszych etapach na odcinku Kopanka Druga – Facimiech z uwagami zamieszczonymi w opisie niniejszej trasy.

TRASA 3 – szlak Sosnowice Przyśnica – Chorzyny

Trasę zaplanowano w dwóch wariantach na odcinku Krzęcin - Gołuchowice

- 1) przejazdu drogą asfaltową oraz drogą wojewódzką przez Gołuchowice
- 2) przejazdu polami, w tym na odcinku 1,23 km wspólnie ze szlakiem konnym drogą publiczną nr K601068.

W wariantcie nr 1 – trasa nie wymaga żadnych prac.

W wariantcie nr 2 konieczne:

- udrożnienie całkowicie zarosłej na odcinku 0,6 km wsp. drogi publicznej 601068K.
- koszenie drogi publicznej 601013K na odcinku do 1,1 km.

Wariant nr 2 jest proponowany z uwagi na nieznaczne deniwelacje, walory widokowe oraz łączność z trasą konną.

TRASA 3A – szlak Facimiech – Wielkie Drogi

Nie wymaga żadnych prac. Konieczne uzgodnienie z gm. Brzeźnica o wspólnym podjęciu znakowania (zob. aneks).

TRASA 4 – Wola Radziszowska – Mogilany Skrzyszów

Na obszarze gm. Skawina trasa nie wymaga niezbędnych prac.

W dalszym etapie wskazane udrożnienie drogi publicznej 601098K w całości, celem skrócenia przejazdu drogą powiatową 1939K.

TRASA 5 – szlak dojazdowy Radziszów – nie wymaga żadnych prac.

TRASA 6 – szlak Facimiech – Czernichów – nie wymaga żadnych prac.

W dalszym etapie konieczna poprawa drogi publicznej (główniej) 601033K od Jaśkowic do granic gminy. Perspektywicznie konieczne uregulowanie prawne statusu drogi uznanej za publiczną 601009K z Facimiecha do Pozowic, co skróciłoby trasę przejazdu.

TRASA 7 – szlak Świątniki Górne – Włoszań – Olszowice – Świątniki Górne

Obecnie wykorzystywane w planowanej trasie drogi gminne w dolince Włosanki oraz w Olszowicach są ciężko przejezdne dla rowerów. Konieczne prace to:

- Droga 262 wymaga wykoszenia,
- utwardzenie drogi nr 253 poprzez szutrowanie (obecnie zabłocona, grząska co jest wynikiem niekorzystania z niej oraz podmywania przez Włosankę),
- poprawa nawierzchni drogi nr 454, głównie poprzez podsypanie szutrem w lesie - błotnistych wykrotów, na drodze gminnej niewidocznych w trawie kolein,
- Poprawa nawierzchni drogi nr 745 poprzez podsypanie szutrem,
- Wykoszenie drogi nr 313 w Olszowicach oraz wyrównanie nawierzchni drogi (spora ilość wykrotów).

W dalszym etapie wskazane wykonie kładki na Włosance na drodze nr 454 oraz wyszutrowanie wszystkich wymienionych dróg gminnych w celu poprawienia jakości jazdy po nich w różnej pogodzie.

TRASA 8 – szlak Świątniki Górne – Łyczański Las – Podstolice – Świątniki Górne – nie wymaga żadnych prac.

TRASA 9 – szlak Podstolice – szlak zielony gm. Wieliczka – bez uwag.

TRASA 10 – szlak spacerowo-dydaktyczny po Lesie Bronaczowa

- konieczne wykonanie drewnianych schodków w formie pochylni (nie drewniano-ziemnych) na zejściu do potoczku przez rez. Kozie Kąty (idąc od Drogi Wojskowej, jak opis) oraz drewnianych kładek przy wsp. pochylni oraz w rejonie brodu na potoku Pasieka w końcowym odcinku szlaku, przed dojściem do Drogi Wojskowej.

W dalszym etapie wskazane wykonanie kładek na potoku Pasieka i jego dopływie na zejściu szlaku z głównego grzbie-tu Lasu Bronaczowa (Drogi Wojskowej) w kierunku południowym, tj. zabudowań Głogoczowa.

TRASA 11 – konna

- uwagi, jak przy trasie nr 3 wariant 2.

SPRAWOZDANIE PODSUMOWUJĄCE**GMINA CZERNICHÓW**

Z uwagi na gęstą sieć szlaków różnego rodzaju, a także położenie i dostępność od strony gminy Skawina (tylko promową przez Wisłę) gmina Czernichów nie stała się czołowym tematem koncepcji, jak pozostałe gminy, które praktycznie nie posiadają żadnego zagospodarowania.

W zakresie szlaków:

1. do Czernichowa doprowadzono trasę nr 6, tj. szlak rowerowy, kończąc go przy Wiślanym Szlaku Rowerowym (niebieskim),

2. uzgodniono zamianę szlaku rowerowego czarnego Ratowej na szlak spacerowy pieszy z podwiązaniem do zagospodarowanej turystycznie (parking, wiaty) ścieżki ornitologicznej.

Innych zmian w sieci szlaków nie przewiduje się. W zakresie zagospodarowania wytypowano łącznie 4 miejsca do wykonania punktów wypoczynkowych (Kamień – 2 propozycje, Przeginia Narodowa – stawy, parking pod rez. Kajasówka, Wołowice – 2 propozycje). Zwrócono nadto uwagę na problemy utrzymania Wiślanego Szlaku Rowerowego w aspekcie koszenia wałów wiślanych oraz konieczności wykonania pochylni – schodów drewniano-ziemnych na zboczu Ratowej, celem wygodniejszego zejścia (sprowadzenia roweru) do biegnącej poziomem Wisły drogi.

Osobnym zagadnieniem jest przegląd funkcjonujących punktów z drogowskazami na szlakach, a także właściwa ich konserwacji, co jednak nie wchodzi w zakres niniejszej koncepcji.

GMINA SKAWINA

Łącznie na obszarze gminy zaprojektowano 86 km szlaków, w tym 75,17 km szlaków rowerowych (licząc km z drobnymi wyjściami poza granice gminy), 5,7 km szlaku spacerowo-edukacyjnego po Lesie Bronaczowa oraz 5,5 km szlaku konnego. Należy podkreślić, iż niektóre szlaki rowerowe zaplanowano alternatywnie licząc się z możliwościami inwestycyjnymi gminy w zakresie poprawy, czy udrażniania pewnych dróg.

W zakresie szlaków istniejących zawnioskowano o doprowadzenie szlaku pieszego niebieskiego do założonego głównego węzła szlaków w Skawinie u wejścia do Parku Miejskiego.

Odnosnie zagospodarowania koncepcja wskazuje, w oparciu o otrzymane dane z UMIG Skawina dane, miejsca lokalizacji punktów wypoczynkowych na szlakach (staw Samborek, Chorzyny, Ochodza, Pozowice, Radziszów – Las Bronaczowa oraz ul. Jagodowa, Facimiech). Rozmiar, skala takich punktów będzie zależała od dalszych ustaleń w aspekcie możliwości realizacyjnych. Zwrócono także uwagę na inne działki gminne, które nie są dotychczas zagospodarowane sugerując sposób ich turystyczno-rekreacyjnego wykorzystania. Jednak bardziej konkretne opracowanie w tym zakresie winno być przedmiotem odrębnej koncepcji.

GMINA MOGILANY

Analizie poddano istniejącą sieć szlaków pieszych przebiegających przez gminę, jak i możliwości wytyczenia kolejnych tras, innych dyscyplin turystyki. Z uwagi na istniejące szlaki piesze

W zakresie szlaków istniejących zawnioskowano o zmiany przebiegu niebieskiego szlaku pieszego (nr 20) na granicy gm. Mogilany i gm. Świątniki Górne w Lusinie. Z uwagi na zmianę nawierzchni większości dróg na trasie szlaku zielonego (nr 17) na asfaltową, zasugerowano zmianę tego szlaku na szlak rowerowy (odcinek: Radziszów PKP – Mogilany)

Łącznie na obszarze gminy zaprojektowano 14,64 km szlaków rowerowych. Są to dwie trasy: nr 4, oraz część pętli nr 7.

Odnosnie zagospodarowania koncepcja wskazuje, w oparciu o otrzymane dane z UG Mogilany oraz o wnioski ze sprawdzenia terenu, miejsca lokalizacji punktów wypoczynkowych na szlakach (Konary, Włosań). Rozmiar, skala takich punktów będzie zależała od dalszych ustaleń w aspekcie możliwości realizacyjnych. Zwrócono także uwagę na inne działki gminne, które nie są dotychczas zagospodarowane sugerując sposób ich turystyczno-rekreacyjnego wykorzystania. Jednak bardziej konkretne opracowanie w tym zakresie winno być przedmiotem odrębnej koncepcji.

GMINA ŚWIĄTNIKI GÓRNE

Badaniu pod kątem zagospodarowania turystycznego poddano istniejące, jak i możliwe do stworzenia w pogórzańskim terenie gminy szlaki. Z uwagi na fakt, iż przez teren gminy przechodzi niebieski szlak pieszy nr 20: Myślenice Zarabie - Siepraw - Świątniki Górne - Kraków Swoszowice, z racji uwarunkowań terenowych (przeważająca część dróg asfaltowych) oraz własnościowych (większość dróg i działek prywatnych) nie zaplanowano nowej trasy pieszej. Zweryfikowano jedynie przebieg trasy nr 20 wnioskując o zmiany jej przebiegu w Świątnikach Górnych (zmiana z ul. Sportowej na ul. Bielowicza i ul. Na Wzgórzu dalej w stronę skały *Kopytko*).

Skupiono się w koncepcji na zaprojektowaniu najbardziej popularnych obecnie wśród turystów tras rowerowych, uzupełniając tym samym wyraźną lukę w ich systemie w tej części Małopolski.

Łącznie na obszarze gminy zaprojektowano 22,69 km szlaków rowerowych (licząc km z drobnymi wyjściami poza granice gminy). Są to dwie kilkunastokilometrowe pętle (trasy 7 i 8) stykające się w centrum Świątnik Górnych, oraz szlak łączący oba poprzednie ze szlakami w gminie Wieliczka (nr 9).

Odnośnie zagospodarowania koncepcja wskazuje, w oparciu o otrzymane dane z UMiG Świątniki Górne oraz o wnioski ze sprawdzenia terenu, miejsca lokalizacji punktów wypoczynkowych na szlakach (Olszowice, Łyczanka, Ochojno). Rozmiar, skala takich punktów będzie zależała od dalszych ustaleń w aspekcie możliwości realizacyjnych. Zwrócono także uwagę na inne działki gminne, które nie są dotychczas zagospodarowane sugerując sposób ich turystyczno-rekreacyjnego wykorzystania. Jednak bardziej konkretne opracowanie w tym zakresie winno być przedmiotem odrębnej koncepcji.